

[Ministeren for offentlige arbejder]

på markveje og -stier, er der dog sjældent tale om en egentlig retsbeskyttet ret til at færdes på disse arealer. Dette skyldes, at markveje og -stier enten er helt private (enkeltmandsveje) eller hviler på et privatretligt, servitutmæssigt grundlag (private fællesveje). De private grundejere kan derfor afspærre vejene og stierne, ligesom de lovligt kan beslutte at omlægge dem, nedlægge dem eller fjerne dem helt som færdselsarealer, hvis der er den fornødne enighed til stede. I mange tilfælde kan det være rimeligt at afspærre eller nedlægge markveje og -stier, f. eks. hvis de forløber tæt på beboelsesbygninger og derfor medfører miljøgener, eller hvis de hindrer rationel landbrugsdrift. Vejlovgivningen giver derfor også kommunerne en hjemmel til at bistå de private ved nedlæggelse af sådanne veje.

Der kan dog også være offentligtretlige interesser forbundet med at bevare markveje og -stier. De kan for eksempel forbindes til en trafikikker rute for svage trafikanter, og de kan have rekreativ betydning.

Vejlovgivningen har i mere end hundrede år indeholdt bestemmelser, der opfordrer kommunerne til at tage stilling til, om veje og stier, der henligger til almindelig benyttelse, bør sikres for offentligheden gennem optagelse som offentlige veje eller stier. Sådanne regler findes i dag i lov om offentlige veje § 23, hvorefter en kommunalbestyrelse kan optage almene veje og private fællesveje som offentlige. Lovens kapitel 10 om offentlige stier indeholder tilsvarende regler for stierne.

Hvis markveje og -stier optages som offentlige, har almenheden ret til at færdes på dem, og de kan ikke afspærres eller nedlægges uden kommunens accept.

Såfremt optagelsen ikke sker i forståelse med de private grundejere, kan den kun ske, hvis den er begrundet i almene offentligretlige hensyn, f. eks. trafikale og trafikikkerhedsmæssige hensyn. Hertil kommer, at en beslutning om optagelse af en markvej eller -sti som offentlig kan medføre økonomiske forpligtelser for kommunen til istandsættelse og vedligeholdelse af vejen eller stien. Jeg finder det derfor rimeligt, at det er den enkelte kommunalbestyrelse, der tager stilling til, hvornår det er muligt og ønskværdigt at sikre offentlighedens ret til at færdes på markveje og -stier.

For så vidt angår forholdet til naturfredningsloven har fredningsstyrelsen oplyst, at naturfredningsloven alene giver adgang til private skove og udyrkede arealer, men ikke til dyrkede arealer. Her kan markveje og -stier derfor nedlægges og ændres uden fredningsmyndighedernes samtykke. Det tilstræbes dog i det regionale fredningsplanarbejde, som amtsrådene udfører, igennem fredninger og på anden måde – f. eks. gennem optagelse som offentlige – at opretholde stier, der kan tjene rekreative formål.

Spørgsmålet om ajourføring af geodætiske kort og disses beskrivelse af markveje og -stier henhører under forsvarsministeren. Denne har oplyst, at markveje og -stier optages på geodætisk instituts kortmateriale efter længde, kvalitet, karakter, anvendelse m.v. Forhold som ejendoms- og brugsret er uden betydning.

De nærmere detaljer fastsættes i specifikationerne for de enkelte korttyper. Mest detaljeret er instituttets topografiske grundkort i målestokforholdet 1:25.000. Oplysningerne i de såkaldt afledte kort – 1:50.000 og 1:100.000 – er mere sparsomme og generelle.

Markveje og -stier kan nedlægges, omlægges eller etableres umiddelbart efter, at et område er gennemgået som led i ajourføringen af kortene. En jævnlig ajourføring af kortene er derfor af betydning for kortenes anvendelighed, når man skal færdes på de mindre veje og stier.

Kortværk 1:25.000 (grundkort) ajourføres ca. hvert 10. år. Geodætisk institut har for nylig iværksat en undersøgelse af mulighederne for en hyppigere vedligeholdelse af dette kortværk. Resultatet af denne undersøgelse forventes at ville foreligge i løbet af ca. ½ år.

Kortværk 1:50.000 ajourføres på tilsvarende måde.

Kortværk 1:100.000 ajourføres hvert 5. år, men som nævnt er oplysningerne om markveje og -stier på disse kort meget begrænsede.

Spm. nr. S 1191

Til indenrigsministeren (17/5 83) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange nye uddannelsespladser for sygeplejeelever der